

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดงอีจาน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ และ องค์การบริหารส่วนตำบลสำเภาลูน อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดงอีจาน อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำเภาลูน อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ รวมจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม และส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย 1) การวางแผน/กำหนดรูปแบบ ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสุขภาพ การจัดทำแผนงานและโครงการ และแผนที่ชี้ทิศ การจัดทำโครงการและประเมินผล 2) การนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติโดยภาคีเครือข่ายในชุมชนที่ร่วมดำเนินการ และ 3) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ด้วยวิธีการจัดระเบียบข้อมูล และสรุปตีความข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ชุมชนทั้งสองแห่งมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยครัวเรือนมีรายได้ต่อเดือนเพิ่มขึ้น การเจ็บป่วยของประชากรวัยทำงานและวัยสูงอายุลดลง การบาดเจ็บและการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง การตั้งครุภักก่อนวัยอันควรลดลง รวมถึงไม่พบปัญหาที่เกิดจากการทะเลาะวิวาทของเยาวชน และปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ ขยายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปยังทุกกลุ่มวัยในชุมชน แสวงหาภาคีเครือข่ายการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดบุคคลต้นแบบในการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะนำไปสู่การเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในที่สุด